

O starších neslovenských slovách

Mgr. JAROMÍR KRŠKO

(dokončenie)

Kontakt Slovanov so staromaďarskými kmeňmi sa odrazil aj v slovnnej zásobe

oboch národov. Maďari prevzali od nás kresťanskú terminológiu, pomenovania niektorých dní v týždni, slová základného slovného fondu: **holub** (z *golo(N)ǫ7*), **hrada** (z *gre(N)da*), **gazda** (*gospoda*), atď. Prevzatia týchto slov majú pre slovenskú jazykovedu veľký význam, pretože starí Maďari ich prevzali (a tak dochovali pre súčasnosť) aj s výslovnosťou nosových samohlások *e(N)*, *o(N)*. Názvy niektorých dnešných slovenských miest, ktoré sa nachádzali v oblastiach s maďarským etnikom sa jazykovo nevyvíjali a zachovali si svoj pôvodný tvar. Napr. Galanta mal pôvodný tvar *Gole(N)ta*, v maďarskom prostredí Galant.

Ak by toto mesto obývalo autochtónne slovenské obyvateľstvo, jeho dnešná podoba by musela byť "Hofata". Takto chceli premenovať Galantu niektorí slovenskí jazykovedci po vzniku ČSR, čo bolo reakciou na predchádzajúcu maďarizáciu.

Slovania prevzali od Maďarov slová **farcha** (*far-chavá*), **řava**, **řarbavý**, nárečové slová **kafauný**, **čara** (výmena), **řapša** (pekáč), **beřah** (choroba), **homok** (piesok)...

Medzi najstaršie germanizmy v našej slovnnej zásobe patria slová **řart** (nem. *schörz*), **řatovať** (*retten*), **řarif**, **řamat**, **řarla**, atď. Novšie germanizmy prenikli na naše územie s nemeckou kolonizáciou v časoch rozmachu banských stredovekých miest a formovania nemeckého mestského patriciátu.

Slová, ktoré sme spomenuli, patria medzi najstaršie prevzaté slová nášho národného jazyka. Najväčší "príliv" cudzích slov však nastal v 20. storočí.